

بازار حبوبات

مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی
WWW.ITSR.IR

پدیدآورنده: منوچهر خوفی

ناشر: مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

نشانی: تهران، خیابان کارگر شمالی، بالاتر از بلوار کشاورز، شماره ۱۲۰۴

تلفن: ۸۰ - ۶۶۴۲۳۳۷۸

پست الکترونیک: info@itsr.ir

حبوبات پس از غلات، دومین منبع مهم غذایی بوده و مصرف آن در ایران همانند سایر کشورهای در حال توسعه عمدتاً ناشی از تقاضای مصرفی آن به عنوان غذای انسان می‌باشد.

گروه حبوبات مهمترین منبع تامین غذای بخش بزرگی از خانوارهای روستایی و شهری کشور است. علاوه بر این ایران از تولیدکنندگان عمده حبوبات در جهان به شمار می‌رود و سالانه بخشی از حبوبات تولیدی (به ویژه محصول نخود)، به خارج از کشور صادر می‌گردد. اما در سال‌های اخیر به دلیل مسائلی مانند کاهش سطح زیرکشت و تولید حبوبات، افزایش واردات و رشد قیمت‌ها، بازار حبوبات را دچار اختلال کرده است.

دخالت دولت در بازار حبوبات سابقه چندان زیادی ندارد. به لحاظ تاریخی تا قبل از سال ۱۳۶۱ و حتی قبل از انقلاب اسلامی سیاست حمایتی خاصی در جهت تنظیم بازار حبوبات وجود نداشته است. با توجه به اینکه حبوبات جزو محصولات استراتژیک غذایی همانند گندم، برنج و سایر محصولات اساسی غذایی (شکر، روغن نباتی، گوشت و مرغ و تخم مرغ و ...) نبوده و از طرفی به لحاظ وجود تعادل در بازار حبوبات، نیازی به اتخاذ سیاست‌های حمایتی مستقیم در ارتباط با تنظیم بازار حبوبات مورد توجه نبوده و مبادلات حبوبات عمدتاً به صورت آزاد انجام گرفته و نیازی به دخالت دولت در بازار محصول نبوده است و مداخله دولت صرفاً به مواردی محدود گردیده که بازار به دلایل مختلف از تعادل خارج گردیده است. با این وجود به دلیل اهمیت حبوبات در اقتصاد کشاورزی و همچنین جیره غذایی خانوارها، موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی در راستای وظایف پژوهشی خود اقدام به بررسی بازار حبوبات نموده است. این مطالعه دربرگیرنده بررسی بازار جهانی، بازار داخلی، بررسی سیاست‌های تنظیم بازار در کشورهای منتخب و ایران و همچنین تاثیر سیاست‌های اتخاذ شده بر مولفه‌های بازار و در نهایت بسته سیاسی برای بهبود تنظیم بازار این محصول است.